

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสากับพฤติกรรมทางจริยธรรม
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
The Relationship between Volunteer Behavior and Moral Behavior
of Nakhon Pathom Rajabhat University students

แพรวภัทรา เขียวชะอุ่ม^{1*}
Praepattra Kiaochaoum^{1*}

^{1*}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
^{1*}Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhonpathom Rajabhat University

*Corresponding Author, Email: praepattra@gmail.com

Received: September 21, 2023

Revised: October 21, 2023

Accepted: January 8, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 2) ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสากับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 288 คน ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถามพฤติกรรมจิตอาสา และพฤติกรรมทางจริยธรรม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมจิตอาสาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเวรยวักจะ ($\bar{X} = 4.42$) ด้านอุปถัมภ์ ($\bar{X} = 4.31$) ด้านอนุโมทนา ($\bar{X} = 4.09$) ด้านทาน ($\bar{X} = 3.92$) ด้านปตฺติทาน ($\bar{X} = 3.89$) ด้านทักขุชุกัมม ($\bar{X} = 3.88$) มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านศีล ($\bar{X} = 3.65$) ด้านธัมมเทสนา ($\bar{X} = 3.63$) ด้านภาวนา ($\bar{X} = 3.62$) และ ด้านธัมมัสสวนะ ($\bar{X} = 3.61$) มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง
3. พฤติกรรมจิตอาสาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกโดยรวม ($r = .455$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางจริยธรรมในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านปตติทาน ($r = .706$) ด้านธัมมเทศนา ($r = .699$) ด้านธัมมัสสวนะ ($r = .680$) ด้านทิวฐชุกัมม ($r = .639$) ด้านศีล ($r = .638$) ด้านทาน ($r = .632$) ด้านภาวนา ($r = .627$) ด้านเวยยาวัจจะ ($r = .624$) ด้านอนุโมทนา ($r = .608$) และด้าน อปจายณะ ($r = .489$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: พฤติกรรมจิตอาสา พฤติกรรมทางจริยธรรม นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Abstract

This research was quantitative research. The objectives were to study: 1. the level of volunteer behavior of students at Nakhon Pathom Rajabhat University; 2. the level of ethical behavior of Nakhon Pathom Rajabhat University students; and 3. the relationship between volunteer behavior and ethical behavior of Nakhon Pathom Rajabhat University students. The sample group consisted of 288 undergraduate students at Nakhon Pathom Rajabhat University using purposive sampling. A research tool used in this research was a questionnaire on volunteer behavior and ethical behavior. Statistics in this research included percentage, mean, standard deviation, and the Pearson correlation coefficient and the statistical significance use in the research was at the level .05.

The research results found that:

1. Most of Nakhon Pathom Rajabhat University students overall had overall the level of volunteer behavior at a high level ($\bar{X} = 4.53$), with the total of 270 respondents, counting for 93.8%.

2. Nakhon Pathom Rajabhat University students overall had level of ethical behavior at a high level ($\bar{X} = 4.32$), with the total of 206 respondents, counting for 71.5% and when considering each aspect, it was found that the Weiyavacca ($\bar{X} = 4.42$), the Disadvantaged ($\bar{X} = 4.31$), the Anumodhana ($\bar{X} = 4.09$), Donation ($\bar{X} = 3.92$), Pattithan ($\bar{X} = 3.89$), Ditthuchukamm ($\bar{X} = 3.88$). All of these aspects were at a high level of ethical behavior; whereas the Precepts ($\bar{X} = 3.65$), the Dhammadesana ($\bar{X} = 3.63$), Meditation ($\bar{X} = 3.62$), and the Dhammasavana ($\bar{X} = 3.61$). All of them were at the moderate level of ethical behavior.

3. The relationship between volunteer behavior and ethical behaviors was at a positive correlation ($r = .455$) at the level of statistical significance of 0.01. When

considering ethical behavior in each area, it was found that Pattithan ($r = .706$), Dhammadesana ($r = .699$) Dhammasavana ($r = .680$) Ditthuchukamm ($r = .639$) Precepts ($r = .638$) Donation ($r = .632$) Meditation ($r = .627$), the Weiyavajja ($r = .624$), Amenhotana ($r = .608$), and Apacayaana ($r = .489$) had a positive relationship with volunteer behavior with the level of statistical significance of 0.01.

Keyword: *volunteer behavior, ethical behavior, students, Nakhon Pathom Rajabhat University*

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร) ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏ ณ อาคารใหม่สวนอัมพร เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2550 ความตอนหนึ่งว่า "...สังคมดำรงอยู่ได้ด้วยการกระทำประโยชน์เกื้อกูลกัน และทุกคนที่อยู่ร่วมกันย่อมเป็นทั้งผู้รับและผู้ให้ประโยชน์ บัณฑิตในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นบุคคลที่สังคมยอมรับในความรู้ความสามารถจึงควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมทุกเมื่อ..." (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2561: 10) การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม จึงเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญของผู้เป็นบัณฑิต หรือผู้เป็นบัณฑิตทุกคน ควรจะตระหนักและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้ได้จะได้สมกับความเป็นบัณฑิต รวมทั้งคนไทยทุกคน แม้มิใช่บัณฑิตที่จบการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปก็ควรมีคตินิยมสำคัญในการดำเนินชีวิต คือ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ เพราะนี่คือ ลักษณะนิสัยดั้งเดิมของคนไทยที่มีมาตั้งแต่อดีตหรืออาจถือได้ว่าเป็น คือ คุณธรรมพื้นฐานประการหนึ่งของความเป็นไทย

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อให้คนไทยเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและคุณธรรม ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนเป็นผลสัมฤทธิ์ รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) เพื่อส่งเสริมคุณธรรมอย่างเป็นระบบฉบับแรกของไทยที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม สร้างค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีให้แก่ประชาชน ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรม จึงได้จัดทำแผนแม่บทนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นกรอบทิศทางในการส่งเสริมคุณธรรมให้แก่สังคมไทย โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับจิตใจประชาชนให้มีคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเพื่อสร้างคุณธรรมในสังคมไทย และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก และมีวิสัยทัศน์ คือ สังคมไทยมีคุณธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต สืบสานความเป็นไทย อยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข

ในประเทศไทย ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างยั่งยืน จากการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับทุกภาคส่วนของสังคม (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2559: 1-2) โดยเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งจากภายใน และใช้คุณธรรมนำการพัฒนาเพื่อสร้างสังคมไทยให้มีคุณธรรมเป็นรากฐานผ่านกลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในแต่ละมิติ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้าร่วมสร้าง “สังคมคุณธรรม” ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ คือ การพัฒนาที่ตรงตามความต้องการของประชาชนในชุมชนสามารถแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีความสุข มีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีวิต ไร้ซึ่งคดีความต่าง ๆ เป็นสังคมที่สงบสุข เป็นการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน จะเห็นได้ว่า จิตอาสาเป็นคุณธรรมประการหนึ่งที่สังคมปรารถนาให้สมาชิกของสังคมยึดถือเป็นคุณธรรม ที่กล่าวถึงสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวมที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรมอาสาทำประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ปัจจุบันสังคมไทยคาดหวังว่า จิตอาสาจะเป็นคุณธรรมที่สมาชิกในสังคมยึดมั่น ไม่ว่าจะมิบบทบาทอยู่ในส่วนใดของสังคม ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ที่บุคคลเป็นสมาชิก

นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาและการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่ต้องกำหนดไว้ คือ อัตลักษณ์ของบัณฑิต ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนามหาวิทยาลัย ร่วมกับเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงได้มีการสำรวจผู้ใช้บัณฑิต พบว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีคุณลักษณะที่โดดเด่นในเรื่อง พฤติกรรมจิตอาสา โดยบัณฑิตมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานและเสียสละ เวลาส่วนตัว เพื่อการทำงานส่วนรวม ให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยผลสำรวจดังกล่าว ทำให้คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้ จิตอาสาเป็นคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมผนวกกับความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นทางคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย จึงกำหนดอัตลักษณ์บัณฑิตว่า “จิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น”

ต่อมาในปี 2559 ได้มีการประกาศใช้ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 ซึ่งตามแผนดังกล่าวนั้น กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีนโยบายขับเคลื่อนคุณธรรมที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ พอเพียง มีวินัย สุจริต และจิตอาสา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จึงได้นำแนวนโยบายดังกล่าวมาปรับเปลี่ยน อัตลักษณ์บัณฑิตให้เป็น “พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา” โดยระบุไว้ในแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พ.ศ. 2562 ซึ่งอัตลักษณ์ของนักศึกษาไว้ว่า พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา จากนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้ส่งเสริมพฤติกรรมจิตอาสามากมาย โดยสนับสนุนให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาตั้งแต่ชั้นปีแรกของการศึกษาและสนับสนุนต่อเนื่องไปในทุกปีการศึกษา เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านจิตอาสาและยกระดับจิตอาสาให้อยู่ในระดับสูงต่อไป รวมทั้ง มีการสร้างแรงกระตุ้นให้นักศึกษามีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาไม่ว่าจะเป็นงานหรือประกาศเกียรติคุณ ฯลฯ โดยมีบุคลากรในมหาวิทยาลัยทั้งผู้บริหาร

คณาจารย์ เจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษา โดยมหาวิทยาลัย มีนโยบายการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ ข้อมูลข่าวสารและการอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา ฯลฯ เพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งนี้ คุณลักษณะด้านจิตอาสา ยังคงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ที่มหาวิทยาลัยมุ่งพัฒนานักศึกษา โดยให้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีการศึกษาทฤษฎีหลักวิชา แนวปฏิบัติและศึกษาแบบอย่างของจิตอาสา รวมทั้งส่งเสริมให้นักศึกษามีการจัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ ในรายวิชาอื่น ๆ ก็ยังมีการบูรณาการแนวคิดจิตอาสาไว้ในหลักสูตร โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาสอดแทรกในรายวิชาด้วย ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยก็มีจุดเน้นในเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสา มุ่งเน้นให้นักศึกษาเสียสละเพื่อส่วนรวมบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ พัฒนาท้องถิ่นเป็นสำคัญ และในโอกาสอันสำคัญต่าง ๆ ก็ยังได้มีการประกาศยกย่องนักศึกษาต้นแบบด้านจิตอาสา เพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจในการทำมาความดี และส่งเสริมตัวอย่างที่ดีให้นักศึกษาทั่วไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสาและพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมพลังปัญญาของแผ่นดินฟื้นฟูพลังการเรียนรู้เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่นเรียนรู้และสร้างความเข้มแข็งของนักศึกษาให้มีจิตสำนึกจิตอาสา มีคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยประโยชน์ของส่วนรวม ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาวิจัย ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านคุณธรรม โดยเจาะจงไปที่การพัฒนาคุณธรรมในระดับทรัพยากรมนุษย์ อีกทั้งยังส่งเสริมให้เครือข่ายทางสังคมมีความเข้าใจต่อพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์และบูรณาการหลักคุณธรรม เพื่อให้นักศึกษาสามารถพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมได้ด้วยตนเอง เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประชาชนมีความสุขบนพื้นฐานของความพอเพียงและสมานฉันท์รวมไทยเป็นหนึ่งเดียว ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาประเทศให้สมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไปให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้างสังคมแห่งคุณธรรมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

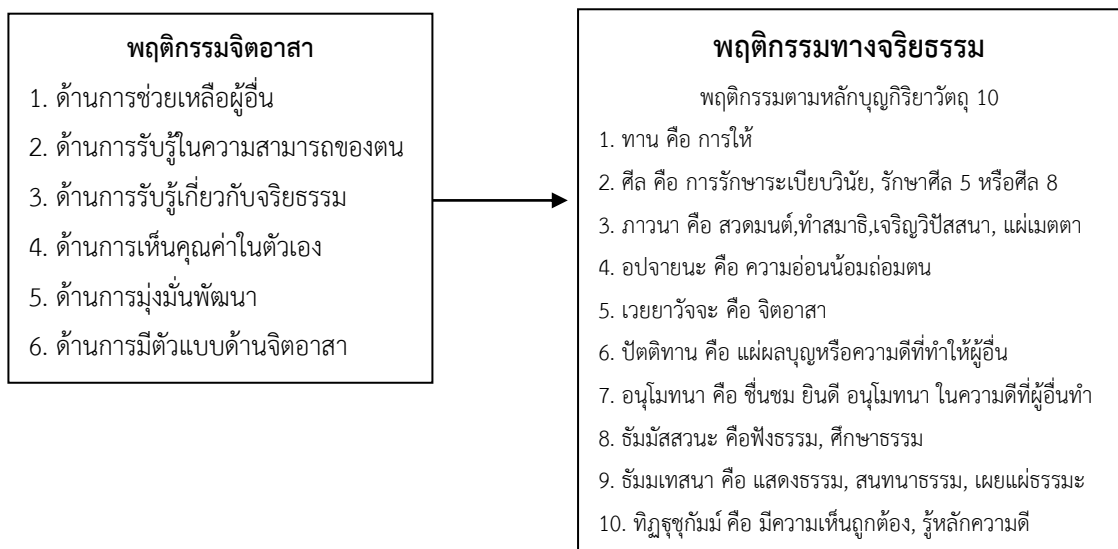
1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสา กับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่นและวิชาอาเซียนศึกษาในหมู่เรียนของผู้ช่วยศาสตราจารย์แพรภัทร ยอดแก้ว ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 288 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสาและพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมจิตอาสา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการช่วยเหลือผู้อื่นโดยสมัครใจ พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย แรงสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ในการทำกิจกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น 2) ด้านการรับรู้ในความสามารถของตน 3) ด้านการรับรู้เกี่ยวกับจริยธรรม 4) ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง 5) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนา 6) ด้านการมีตัวแบบด้านจิตอาสา

พฤติกรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมตามหลักบุญกิริยาวัตถุ 10 มีองค์ประกอบ 10 ด้าน คือ 1) ทาน คือ การให้ 2) ศีล คือ การรักษาระเบียบวินัย รักษาศีล 5 หรือศีล 8 3) ภavana คือ สวตมมต ทำสมาธิ เจริญวิปัสสนา แผ่เมตตา 4) อปจายณะ คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน 5) เวยยาวัจจะ คือ จิตอาสา 6) ปัตติทาน คือ แผ่ผลบุญหรือความดีที่ทำได้ให้ผู้อื่น 7) อนโมทนา คือ ชื่นชม ยินดี

อนุโมทนา ในความดีที่ผู้อื่นทำ 8) ธรรมสวณะ คือ ฟังธรรม ศึกษาธรรม 9) ธรรมเทศนา คือ แสดงธรรม สอนธรรม เผยแผ่ธรรมะ 10) ทิฏฐุชุกัมม คือ มีความเห็นถูกต้อง รู้หลักความดี

แนวคิดเกี่ยวกับจิตอาสา (Volunteer spirit)

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็น จิตอาสา (volunteer spirit) มีคำที่มีความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับคำว่า จิตสาธารณะ (public mind) จิตสำนึกสาธารณะ (public consciousness) และอาสาสมัคร (volunteerism) ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เกิดจากจิตอาสาในการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2543: 36) กล่าวว่า จิตอาสา แยกศัพท์ได้คือ จิต + อาสา แปลว่า จิต หมายถึง ใจสิ่งที่มีความรู้คิดและนึก ธรรมชาติที่รู้อารมณ์ สภาพที่นึกคิด ความคิด อาสา หมายถึง ความหวัง ความต้องการ การรับทำโดยเต็มใจ สมัยใจ แสดงตัวขอรับทำการนั้น

พระไพศาล วิสาโล (2556: 17) กล่าวว่า จิตอาสา ได้แก่ จิตที่พร้อมจะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อสาธารณะประโยชน์ เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูตาย เมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น เป็นจิตที่มีความสุข เมื่อได้ทำความดีและเห็นหน้าตาเปลี่ยนเป็นรอยยิ้ม เป็นจิตที่เปี่ยมด้วย“บุญ” คือ ความสงบเย็นและพลังแห่งความดี

การรักษาความเป็นมนุษย์เอาไว้ ต้องหมั่นขัดเกลาเปลือกเคลือบใจให้เบาลงนั้น คือ ลดการหมกมุ่นกับตนเองให้น้อยลงใส่ใจผู้อื่นให้มากขึ้นและหมั่นเอาใจเขามาใส่ใจเราเนื่อง ๆ น้ำใจถึงจะหลั่งไหลออกมาชุบชีวิตเพื่อนมนุษย์ให้เป็นสุข และใจของเราจะเปิดรับความสุขได้ง่ายขึ้น คนที่เอาแต่รับเข้าอย่างเดียวย่อมแสดงถึงความว่างเปล่าภายใน จำเพาะคนที่มิ “สาระ” อยู่ภายในเท่านั้น จึงสามารถที่จะให้แก่ผู้อื่นได้ ยิ่งจิตใจมีความเต็มอึดมากเท่าไร ก็สามารถแบ่งปันให้ผู้อื่นได้มากเท่านั้น สาระที่ว่านั้นคือ ความสุข ความถึงความซาบซึ้งในคุณค่าและความหมายของชีวิต เกิดจากประสบการณ์ที่ได้นำมาใคร่ครวญจนตกผลึกอีก ทั้งยังเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น และที่ขาดไม่ได้ คือการฝึกฝนตนเองทั้งในระดับพฤติกรรมและจิตใจ ทั้งหมดนี้สามารถเริ่มต้นจากการฝึกตนเองให้รู้จัก “ให้” การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นมิใช่เป็นเรื่องของการเสียสละอย่างเดียว หากเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเติมเต็มความเป็นมนุษย์ของตนเองให้สมบูรณ์ (พระไพศาล วิสาโล, 2556: 48-49)

คุณสมบัติของคนอาสา มีดังนี้

1. มีแรงจูงใจสูงที่จะทำกิจกรรมนั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น
2. มีจิตวิญญาณของการทำงานร่วมกันเป็นทีม เห็นคุณค่าความสามัคคี
3. มีจิตใจเปิดกว้างพร้อมจะเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่
4. เคารพในกฎระเบียบวินัยของแต่ละกิจกรรม

5. ศึกษาทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาของพื้นที่ เรียนรู้ในธรรมเนียม ประเพณีการชุมชนท้องถิ่น และฝึกทักษะที่ เช่น การประกอบอาหาร การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การสื่อสาร

6. ดูแลสุขภาพทางจิตใจ เช่น ความกลัว ความเครียด ความกังวล ความขัดแย้งในการที่จะรักษาสมดุลของจิตใจให้สามารถทำงานต่อไปได้จนบรรลุวัตถุประสงค์

7. ความสมบูรณ์สุขภาพร่างกาย เพื่อเผชิญความยากลำบากดินฟ้าอากาศ การมีสุขภาพดีจำเป็น อย่างยิ่งสำหรับจิตอาสาจึงควรรู้วิธีการดูแลสุขภาพของตนเอง สุขอนามัยเบื้องต้น

พระพรหมคุณาภรณ์ได้สรุปคุณสมบัติของนักจิตอาสา ดังนี้

1. เป็นผู้มีความศรัทธาที่ดี มีพรหมวิหาร และสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี
2. เป็นผู้มีส่วนร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เป็นนักวิเคราะห์วิจัย สำรวจแนวคิดหรือประเพณี และสามารถดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายหรือพื้นที่นั้น ๆ
4. เป็นผู้มีความสามารถในการจัดกิจกรรมสื่อสารสัมพันธ์ และดำเนินงานตามแผนงานอย่างเป็นระบบ

5. เป็นผู้มีความสามารถในการให้คำปรึกษา และแนะนำในกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ต่อฝ่ายบริหารองค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการทำงานเชิงรุกเป็นหน้าที่ของนักจิตอาสาจะมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล รู้จักคบคิด คิดเป็น คิดถึงสาเหตุทั้งต้นเหตุปลายเหตุ และวิธีแก้ไขของเหตุนั้น ๆ ปัญหาที่งานนั้นสามารถเชื่อมโยงไปสู่ชีวิตประจำวันได้หรือไม่ หรือตลอดทั้งหน้าที่การงานหรือการกระทำที่มีผลกระทบระยะสั้นระยะยาวแค่ไหน แม้แต่ปัญหาอื่น ๆ เป็นต้นลักษณะเช่นนี้ คือคุณสมบัติของนักจิตอาสา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2552: 15)

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2543: 66-67) กล่าวถึงลักษณะของจิตอาสา โดยท่านเน้นถึงคุณสมบัติภายในของมนุษย์ที่สามารถพัฒนาออกมาให้เป็นลักษณะของจิตที่เป็นจิตอาสาสามารถการเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนา เป็นผู้รู้จักดำเนินชีวิตที่งามด้วยตนเอง และช่วยให้สังคมดำรงอยู่ในสันติสุข พึงมีคุณสมบัติที่เป็นต้นทุน 7 ประการที่เป็นหลักประกันของชีวิตที่จะทำให้นักชนมีความเป็นสัตว์ประเสริฐ คือเป็นผู้ที่สามารถฝึกฝนอบรมได้ และพัฒนาไปสู่การดำเนินชีวิตที่ดี ช่วยเหลือให้สังคมดำรงอยู่ในสันติสุขโดยสวัสดิ์ คุณสมบัติที่เป็นต้นทุน 7 ประการนี้ เรียกว่าแสงเงินแสงทองของชีวิตที่ดีงาม หรือรุ่งอรุณแห่งการศึกษาและพัฒนา มี 7 ประการดังนี้

1. กัลยาณมิตตตา (มีกัลยาณมิตร) แสวงแหล่งปัญญาและแบบอย่างที่ดี คือ เริ่มต้นจากมีพ่อแม่เป็นกัลยาณมิตรในครอบครัว รู้จักคบคน และเข้าร่วมสังคมกับกัลยาณมิตร ที่จะมีอิทธิพลชักนำและชักชวนกันให้เจริญงอกงามในการพัฒนาพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคล หนังสือ และเครื่องมือสื่อสารทั้งหลาย ให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้และความดีงามเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิต แก้ปัญหาและทำการสร้างสรรค์

2. สีสัมปทา (ทำสีให้ถึงพร้อม) มีวินัยเป็นฐานของการพัฒนาชีวิต คือ รู้จักจัดระเบียบความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อโอกาสแก่การพัฒนาชีวิต กล่าวคือ มีพฤติกรรมที่ถูกต้องในความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ด้วยการอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์ด้วยการกินใช้ปัจจัย 4 ในทางที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต เกื้อหนุนการศึกษา การสร้างสรรค์ และระบบคุณธรรมสัมพันธของธรรมชาติ

3. ฉันทสัมปทา (ทำฉันทให้ถึงพร้อม) มีจิตใจใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์ คือ เป็นผู้มีพลังแห่งความใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์ ใฝ่ความเป็นเลิศ อยากช่วยทำทุกสิ่งที่ดีที่เกี่ยวข้องให้เข้าถึงภาวะที่ดีงาม

4. อัตตสัมปทา (ทำตนให้ถึงพร้อม) มุ่งมั่นฝึกตนจนเต็มสุดภาวะที่ความเป็นคนจะให้ถึงได้ คือ ระลึกรู้สึกถึงความจริงแท้แห่งธรรมชาติของมนุษย์ผู้เป็นสัตว์ที่ฝึกได้ ซึ่งเมื่อฝึกแล้วจะประเสริฐจนมองเห็นความยากลำบาก อุปสรรค และปัญหา เป็นจุดที่ทดสอบและพัฒนาสติปัญญาความสามารถ มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนยิ่งขึ้นไปเต็มศักยภาพ ด้วยการพัฒนาทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา

5. ทิฐิสัมปทา (ทำทิฐิให้ถึงพร้อม) ถือหลักเหตุปัจจัย คือ ตั้งอยู่ในหลักความคิดความเชื่อที่ถูกต้อง รู้เท่าทันความเป็นไปได้ภายในขอบเขตของเหตุปัจจัยที่มีและที่ทำ ไม่ปล่อยตัวเลื่อนไหลไปตามกระแสความตื่นข่าวและค่านิยม

6. อัปมาทสัมปทา (ทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม) อยู่ในความไม่ประมาท คือ ตระหนักถึงความไม่คงที่และไม่คงตัวทั้งของชีวิตและสิ่งทั้งหลายรอบตัว และเสริมสร้างเหตุปัจจัยของความเจริญงอกงาม โดยใช้เวลาที่ผ่านไปให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

7. โยนิโสมนสิการสัมปทา (ทำโยนิโสมนสิการให้ถึงพร้อม) ฉลาดคิดแยกคายให้ได้ประโยชน์และความจริง คือ รู้จักคิด รู้จักพิจารณา มองเป็น คิดเป็น ทั้งสามารถแก้ไข้ปัญหาและจัดทำดำเนินการต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยปัญญาที่จะทำให้พึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้

แนวคิดเกี่ยวกับบุญกิริยาวัตถุ 10

บุญกิริยาวัตถุ เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมที่แสดงให้เห็นถึงการทำความดีตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา บุญกิริยาวัตถุ คือ หลักแห่งการทำบุญหรือทำความดี ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ออกแบบวิธีการในการทำบุญไว้ 3 ประการ คือ 1) ทานมัย การทำความดีด้วยการให้ปันสิ่งของ การเผื่อแผ่แบ่งปัน เพื่อลดความเห็นแก่ตัว มุ่งประโยชน์ผู้อื่น 2) สิลมัย ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกาย วาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม โดยไม่เบียดเบียนทำร้ายหรือละเมิดชีวิตและร่างกาย ไม่ละเมิดต่อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินผู้อื่น ไม่ประพฤติดีเกี่ยวกับเพศ ไม่ใช้วาจาหลอกลวงกัน และไม่ทำให้สูญเสียสติสัมปชัญญะด้วยการเสพสิ่งที่ทำให้เกิดความประมาท และ 3) ภวานมัยการทำความดีด้วยการอบรมจิตหรือพัฒนาจิตให้สะอาด สว่าง และสงบ โดยวิธีการปฏิบัติสมถภาวนา เพื่อฝึกจิตให้สงบ

มีสมาธิ และปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา การทำจิตใจให้สูงขึ้นจนมีอารมณ์เดียว เพื่อให้เกิดปัญญาเข้าใจรู้แจ้ง เห็นจริงในสิ่งทั้งปวง จนสามารถลดละกิเลสได้หมด (พระแวงชัย ธมฺมกาโมและคณะ, 2562) บุญกิริยาวัตถุ 10 (ที่ตั้งแห่งการทำบุญ, ทางทำความดี: bases of meritorious action) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546)

1. ทานมัย (ทำบุญด้วยการให้ปันสิ่งของ: meritorious action consisting in generosity; merit acquired by giving)
2. สีลมัย (ทำบุญด้วยการรักษาศีลหรือประพฤติดี: by observing the precepts or moral behavior)
3. ภาวนามัย (ทำบุญด้วยการเจริญภาวนาคือฝึกอบรมจิตใจ: by mental development)
4. อปจายนมัย (ทำบุญด้วยการประพฤติอ่อนน้อม: by humility or reverence)
5. เวยยาวัจจมัย (ทำบุญด้วยการช่วยขนขวายรับใช้: by rendering services)
6. ปัตติทานมัย (ทำบุญด้วยการเฉลี่ยส่วนแห่งความดีให้แก่ผู้อื่น: by sharing or giving out merit)
7. ปัตตานุโมทนา มัย (ทำบุญด้วยการยินดีในความดีของผู้อื่น: by rejoicing in others' merit)
8. ฐัมมัสสวนมัย (ทำบุญด้วยการฟังธรรมศึกษาหาความรู้: by listening to the Doctrine or right teaching)
9. ฐัมมเทศนามัย (ทำบุญด้วยการสั่งสอนธรรมให้ความรู้: by teaching the Doctrine or showing truth)
10. ทิฏฐุชุกัมม (ทำบุญด้วยการทำความเห็นให้ตรง: by straightening one's views or forming correct views)

แนวคิดเกี่ยวกับพอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้เน้นการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะจิตอาสาในนักศึกษาอย่างเต็มที่ โดยนำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 ของกระทรวงวัฒนธรรมมาปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์บัณฑิตและอัตลักษณ์ของนักศึกษาให้มีพฤติกรรม "พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา" (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2561: 25) คือ

“พอเพียง” เป็นศาสตร์พระราชาและเป็นคุณธรรมฐานรากที่จะนำไปสู่ คุณธรรมอื่น ๆ

“วินัย” เพื่อเสริมสร้างการประพฤติปฏิบัติตนของคนไทยให้มีความ เข้มแข็ง เคารพกติกาการอยู่ร่วมกัน

“สุจริต” เพื่อแก้วิกฤติการทุจริตที่ต้นทาง

“จิตอาสา” เพื่อให้คนไทยใส่ใจสังคมและอยู่ร่วมกันอย่างปรองดอง

นี่คือขั้นตอนที่ดีในการสร้างนักศึกษาที่มีคุณค่าและพฤติกรรมจิตอาสาที่ดีตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 โดยเน้นแนวทางของพฤติกรรมจิตอาสาที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมของประเทศไทย ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมส่งเสริมพฤติกรรมของนักศึกษาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

“พอเพียง” นักศึกษาจะได้รับการสอนให้มีความรู้ ความเข้าใจและเคารพในความพอเพียง รวมถึงมีความรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและเงินทุนให้เหมาะสม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมสนับสนุนในด้านการศึกษาที่มีคุณค่าและบูรณาการเชื่อมโยงกับความพอเพียง โดยให้วิชาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปให้นักศึกษาทุกหลักสูตรได้เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเอง

“วินัย” นักศึกษาจะถูกสอนให้มีวินัยในการทำงานและการทำสิ่งที่ถูกต้องตามระเบียบ การสนับสนุนในด้านนี้อาจเป็นการสร้างระเบียบวินัยในการเรียน การดำรงชีวิตประจำวัน และการทำงานที่มหาวิทยาลัย

“สุจริต” การสอนและสนับสนุนให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์และสุจริตในทุกสิ่งทุกอย่าง ส่งเสริมให้ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ให้ความสำคัญและยึดมั่นในการดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม โดยอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย หลักจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม นี่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและพัฒนาชุมชน

“จิตอาสา” การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาตั้งแต่ชั้นปีแรกของการศึกษา มีผลทำให้พวกเขาเริ่มต้นพัฒนาคุณลักษณะจิตอาสาได้เร็วที่สุด และนำไปสู่สังคมในรูปแบบของการเป็นจิตอาสา บำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวม

การสนับสนุนทั้งในด้านการศึกษาและการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนกิจกรรมจิตอาสาเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ดีในนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงแต่สนับสนุน ส่งเสริมในด้านวิชาการและวิชาชีพ แต่พร้อมสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตอาสา พัฒนาคุณค่าทางสังคมที่สำคัญในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติต่อสังคมของประเทศไทยด้วย นี่คือการให้นักศึกษามีส่วนร่วมสร้างสังคมที่ดีขึ้นในอนาคตเพื่อประโยชน์สุขของทุกคนในประเทศไทยต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่นและวิชาอาเซียนศึกษาในหมู่เรียนของ ผศ.แพรภัทร ยอดแก้ว ในปี พ.ศ. 2562 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 288 คน และการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close – ended Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา ภูมิลำเนา จำนวนทั้งหมด 3 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามวัดระดับพฤติกรรมจิตอาสา เป็นแบบสอบถามที่นักวิจัยสร้างขึ้นเองจากการตรวจสอบเอกสาร ตามกรอบแนวคิดจิตอาสา ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วน (Scale) ตามแบบการประเมินค่า (Rating Scale) โดยใช้การประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ที่ให้ผู้ตอบประเมินค่า (1 - 5) ด้วยการเลือกเพียงคำตอบเดียว ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .977 ซึ่งครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตอาสา 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นจำนวน 7 ข้อ 2) ด้านการรับรู้ในความสามารถของตนจำนวน 3 ข้อ 3) ด้านการรับรู้เกี่ยวกับจริยธรรม จำนวน 4 ข้อ 4) ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง จำนวน 8 ข้อ 5) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนา จำนวน 5 ข้อ และ 6) ด้านการมีตัวตนด้านจิตอาสา จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามวัดระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ตามแนวคิดเกี่ยวกับการทำบุญในพระพุทธศาสนา เป็นแบบสอบถามที่นักวิจัยสร้างขึ้นเองจากการตรวจสอบเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาโดยยึดแนวคิดและองค์ประกอบของหลักธรรมของบุญกิริยาวัตถุ 10 ซึ่งมี 10 องค์ประกอบ มาตั้งเป็นข้อคำถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วน (Scale) ตามแบบการประเมินค่า (Rating Scale) โดยใช้การประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ที่ให้ผู้ตอบประเมินค่า (1 - 5) ด้วยการเลือกเพียงคำตอบเดียว ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .908 ซึ่งครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับบุญกิริยาวัตถุ 10 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทาน 2) ศีล 3) ภาวนา 4) อปายณะ 5) เวยยาวัจจะ 6) ปัตติทาน 7) อนุโมทนา 8) ธัมมัสสวนะ 9) ธัมมเทศนา 10) ทิฐุชุกัมม

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ไปทดสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามที่ขึ้นไปตรวจสอบกับผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมจิตอาสาและด้านพฤติกรรมจริยธรรม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องหาความเที่ยงตรงเนื้อหา (content validity) และการใช้ถ้อยคำ (wording) ของคำถามในแต่ละข้อ เพื่อพิจารณาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสม จากนั้นนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อดูความเข้าใจในแบบสอบถาม ความชัดเจนของเนื้อหาและผู้ตอบสามารถตอบได้ถูกต้องตามความเป็นจริง แล้วจึงนำมาคำนวณหาความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (item total correlation) และหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนนาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ก่อนนำไปปรับใช้

2. การหาความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (item total correlation) เป็นการวิเคราะห์ตรวจสอบความสัมพันธ์ สอดคล้องกับคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .36 ขึ้นไป นำไปใช้

3. การหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามรายด้าน และทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนนาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ผลดังนี้

3.1 แบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .908

3.2 แบบสอบถามพฤติกรรมจิตอาสา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .977

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาเข้ารหัส (coding) และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (percentage) ใช้ในการเปรียบเทียบ เพื่อดูการกระจายของข้อมูล และเพื่อนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรในแต่ละหมวดหมู่ของตัวแปร

2. ค่าเฉลี่ย (mean) ใช้ในการวัดค่าแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางของข้อมูล เพื่อทราบข้อมูลที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม ใช้แปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสาและพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ย เพื่อแสดงการกระจายของข้อมูล

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสาและพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (n = 288)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	45	15.6
หญิง	243	84.4
รวม	288	100.0
สาขาวิชา		
ภาษาไทย	58	20.1
สาธารณสุขศาสตร์	47	16.3
จุลชีววิทยา	42	14.6
การจัดการทรัพยากรมนุษย์	39	13.5
ธุรกิจศึกษา	31	10.8
พลศึกษา	24	8.3
เคมี	24	8.3
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	23	8.0
รวม	288	100.0
ภูมิภาค		
นครปฐม	75	26.0
สุพรรณบุรี	52	18.1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (ต่อ) (n = 288)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กาญจนบุรี	40	13.9
ราชบุรี	37	12.8
กรุงเทพฯ	1	.3
สมุทรสาคร	19	6.6
สมุทรสงคราม	7	2.4
จังหวัดอื่น ๆ	57	19.8
รวม	288	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 สาขาภาษาไทย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 ภูมิลำเนา จังหวัดนครปฐม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พฤติกรรมจิตอาสา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรมจิตอาสา
พฤติกรรมจิตอาสา โดยรวม	4.53	.55	มาก
ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น			
1. ข้าพเจ้าให้ความสำคัญเรื่องอุดมการณ์ในสิ่งที่ตั้งงามเพื่อส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว	4.26	.61	มาก
2. ข้าพเจ้ามักจะเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการจิตอาสาต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	3.97	.71	มาก
3. ข้าพเจ้าสละเงิน สละเวลา ทำงานจิตอาสาช่วยเหลือสังคม เมื่อมีโอกาส	3.97	.68	มาก
4. ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และสังคม	3.98	.72	มาก
5. ข้าพเจ้าแบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน	4.15	.69	มาก
6. ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมผู้มีพฤติกรรมจิตอาสาและจะภาคภูมิใจมาก ถ้าบุคคลที่ข้าพเจ้ารู้จักทำกิจกรรมจิตอาสา	4.15	.69	มาก
7. ข้าพเจ้าพร้อมจะทำกิจกรรมจิตอาสา โดยไม่หวังผลตอบแทน	4.20	.63	มาก
ด้านการรับรู้ในความสามารถของตน			

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (ต่อ)

พฤติกรรมจิตอาสา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม จิตอาสา
8. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณมีความสามารถ ที่จะทำกิจกรรมเพื่อผู้อื่น และส่วนรวมได้	4.15	.65	มาก
9. ข้าพเจ้านั่นใจว่า การทำกิจกรรมจิตอาสาของข้าพเจ้า จะสามารถ ช่วยเหลือผู้อื่นได้	4.19	.66	มาก
10. ข้าพเจ้านั่นใจว่า ถ้าข้าพเจ้าตั้งใจทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น และสังคมแล้ว ข้าพเจ้าจะทำได้สำเร็จ	4.17	.64	มาก
ด้านการรับรู้เกี่ยวกับจริยธรรม			
11. ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือเพื่อนและผู้อื่นเสมอ เมื่อเค้าเดือดร้อน หรือมีปัญหา	4.21	.65	มาก
12. เมื่อเห็นอาจารย์หรือเพื่อนหอบของพะรุงพะรัง ข้าพเจ้าอาสา เข้าไปช่วยเหลือ	4.11	.71	มาก
13. ข้าพเจ้าดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ ประหยัดน้ำประปาหรือไฟฟ้าที่เป็นของส่วนรวม โดยใช้ให้เกิด ประโยชน์คุ้มค่า	4.24	.65	มาก
14. ข้าพเจ้าดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการทิ้งขยะลงถังขยะ และไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำและที่สาธารณะ	4.29	.64	มาก
ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง			
15. ข้าพเจ้ามองโลกในแง่ดี คิดในแง่บวก ยอมรับในสิ่งที่ไม่แน่นอน และสิ่งที่ไม่อาจควบคุมได้ อย่างเข้าใจ	4.08	.68	มาก
16. ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย เช่น เสียสละ เวลาส่วนตัวไปทำงานจิตอาสา	4.04	.72	มาก
17. ข้าพเจ้ารู้เท่าทันอารมณ์ตนเองและสามารถจัดการอารมณ์ ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.07	.67	มาก
18. ข้าพเจ้ายอมรับผู้อื่นและสามารถปรับตัว เพื่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข	4.14	.68	มาก
19. ข้าพเจ้าปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเข้าใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.10	.67	มาก
20. ข้าพเจ้ายอมรับนับถือตนเองและภาคภูมิใจในตนเอง (Self- Esteem)	4.14	.69	มาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (ต่อ)

พฤติกรรมจิตอาสา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรมจิตอาสา
21. ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง (Self-efficacy)]	4.08	.69	มาก
22. ข้าพเจ้ามีความตระหนักถึงคุณค่าตนเอง (Self-respect)]	4.17	.69	มาก
ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง			
23. ข้าพเจ้าใส่ใจดูแลสุขภาพทางกาย เช่น ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ทานอาหารครบ 5 หมู่ ทานอาหารที่เป็นประโยชน์ อาหารปลอดภัย	4.04	.70	มาก
24. ข้าพเจ้ารักษาศีล 5 คือ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่โกหก ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ และใช้ยาเสพติด	3.93	.71	มาก
25. ข้าพเจ้าอดทนรอได้ เช่น เข้าคิว ซื้อข้าว ต่อแถวตามลำดับก่อน-หลัง เพื่อรอรับบริการ	4.31	.67	มาก
26. ข้าพเจ้าใฝ่หาความรู้ จากข้อมูลข่าวสาร เพื่อรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม	4.16	.66	มาก
27. ข้าพเจ้าค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ เอกสาร สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น Facebook เพื่อให้มีความรู้ด้านต่าง ๆ มากขึ้น	4.15	.67	มาก
ด้านการมีตัวแบบด้านจิตอาสา			
28. ข้าพเจ้าช่วยเหลืองานบ้าน เมื่อเห็นพ่อ แม่ กำลังทำงานบ้าน	4.32	.66	มาก
29. พ่อแม่ของฉันหรือผู้ปกครองของข้าพเจ้า ชอบช่วยเหลือคนอื่นและสังคม	4.27	.67	มาก
30. ข้าพเจ้าเคยเห็นพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน	4.24	.72	มาก
31. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของข้าพเจ้าอนุญาตให้ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาตามที่สนใจ	4.31	.66	มาก
32. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของข้าพเจ้าแสดงความชื่นชมและภาคภูมิใจเมื่อข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา	4.30	.65	มาก
33. การนำเสนอของสื่อที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของคนในสังคม ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกอยากช่วยเหลือผู้อื่น เช่น บริจาคเงิน	4.15	.67	มาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (ต่อ)

พฤติกรรมจิตอาสา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม จิตอาสา
34. การกระทำของบุคคลสำคัญในสังคม เช่น ดารา ที่มีการช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนาสังคม ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมและอยากทำตาม เช่น โครงการก้าว ของพี่ตูน บอดี้สแลม	4.18	.69	มาก
35. การนำเสนอข่าวจากสื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นใจอยากช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น	4.11	.68	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมจิตอาสา อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.53$)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามระดับ
พฤติกรรมจิตอาสาโดยรวม

ระดับพฤติกรรมจิตอาสา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	270	93.8
ปานกลาง	18	6.3
น้อย	0	0
รวม	288	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมจิตอาสา อยู่ในระดับดี จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8

ส่วนที่ 3 ข้อมูลพฤติกรรมทางจริยธรรม

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม จำแนกตามบุญกิริยาวัตถุ 10

บุญกิริยาวัตถุ 10	ตัวอย่าง พฤติกรรมทางจริยธรรม	$\bar{X}$	S. D.	ระดับ
1. ทาน	การให้ทรัพย์สิน เงินทอง สิ่งของ ให้หนังสือธรรม ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา ให้ภัยผู้อื่น	3.92	.74	มาก
2. ศีล	การรักษาระเบียบวินัย ถือศีล 5 หรือศีล 8 การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การบวชพระ บวชเนกขัมมะ	3.65	.75	ปานกลาง
3. ภาวนา	สวดมนต์ ทำสมาธิ เจริญวิปัสสนา แม่เมตตา เจริญสติ	3.62	.83	ปานกลาง
4. อปจายนะ	ความอ่อนน้อมถ่อมตน การกราบ การไหว้ แสดงความเคารพ	4.31	.65	มาก

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามบุญกิริยาวัตถุ 10 (ต่อ)

บุญกิริยาวัตถุ 10	ตัวอย่าง พฤติกรรมทางจริยธรรม	$\bar{X}$	S. D.	ระดับ
5. เวรยาวัจจะ	จิตอาสา ช่วยเหลือเพื่อน ช่วยงานส่วนรวม ช่วยทำงานสังคม ช่วยงานวัด	4.42	.60	มาก
6. ปัตติทาน	แผ่ผลบุญหรือความดีที่让别人 กรวดน้ำ	3.89	.76	มาก
7. อนุโมทนา	ชื่นชม ยินดี อนุโมทนา ในความดีที่ผู้อื่นทำและในบุญที่ผู้อื่นทำ	4.09	.69	มาก
8. ฌัมมัสสนะ	ฟังธรรม, ศึกษาธรรม รับฟังข้อคิดที่ดีงาม ฟังศีลธรรม อ่านหนังสือ ธรรมะ	3.61	.85	ปานกลาง
9. ฌัมมเทสนา	แสดงธรรม สนทนาธรรม เผยแผ่ธรรมะ/ข้อคิดที่ดี ให้ข้อคิดดี ๆ คำแนะนำดี ๆ จากธรรมแก่ผู้อื่น	3.63	.84	ปานกลาง
10. ทิฏฐุชุกัมม	มีความเห็นถูกต้อง รู้หลักความดี รู้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา รู้วิธีสร้างสุขที่แท้จริง	3.88	.74	มาก
พฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม		4.32	.59	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเวรยาวัจจะ ($\bar{X} = 4.42$) ด้านอปายณะ ($\bar{X} = 4.31$) ด้านอนุโมทนา ($\bar{X} = 4.09$) ด้านทาน ($\bar{X} = 3.92$) ด้านปัตติทาน ($\bar{X} = 3.89$) ด้านทิฏฐุชุกัมม ($\bar{X} = 3.88$) มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านศีล ($\bar{X} = 3.65$) ด้านฌัมมเทสนา ($\bar{X} = 3.63$) ด้านภาวนา ($\bar{X} = 3.62$) และด้านฌัมมัสสนะ ($\bar{X} = 3.61$) มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม

ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	206	71.5
ปานกลาง	78	27.1
น้อย	4	1.4
รวม	288	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับมาก จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสากับพฤติกรรมทางจริยธรรม
ตารางที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับพฤติกรรมจิตอาสาของ
 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและรายด้าน

ตัวแปร	พฤติกรรมจิตอาสาโดยรวม	
	R	P
พฤติกรรมทางจริยธรรม โดยรวม	.445**	.000
1. ทาน บุญเกิดจากการให้ทาน	.632**	.000
2. ศิล บุญเกิดจากการรักษาศีล	.638**	.000
3. ภาวนา บุญเกิดจากการเจริญภาวนา	.627**	.000
4. อปายณะ บุญเกิดจากการอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่	.489**	.000
5. เวยยาวัจจะ บุญเกิดจากการชวนช่วยในกิจที่ชอบ	.624**	.000
6. ปัตติทาน บุญเกิดจากการให้ส่วนบุญ	.706**	.000
7. อนุโมทนา บุญเกิดจากการอนุโมทนาส่วนบุญ	.608**	.000
8. ธัมมัสสนะ บุญเกิดจากการฟังธรรม	.680**	.000
9. ธัมมเทศนา บุญเกิดจากการแสดงธรรม	.699**	.000
10. ทิฏฐุชุกัมม์ การทำความเห็นให้ตรง	.639**	.000

** $P < .01$

จากตารางที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและรายด้าน พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมกับพฤติกรรมจิตอาสา มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยรวม ($r = .455$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางจริยธรรมในแต่ละด้าน พบว่า ด้านปัตติทาน ($r = .706$) ด้านธัมมเทศนา ($r = .699$) ด้านธัมมัสสนะ ($r = .680$) ด้านทิฏฐุชุกัมม์ ($r = .639$) ด้านศีล ($r = .638$) ด้านทาน ($r = .632$) ด้านภาวนา ($r = .627$) ด้านเวยยาวัจจะ ($r = .624$) ด้านอนุโมทนา ($r = .608$) และด้านอปายณะ ($r = .489$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 243 คน คิดเป็น ร้อยละ 84.4 สาขาภาษาไทย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 ภูมิลำเนาจังหวัดนครปฐม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0

2. ระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมจิตอาสาอยู่ในระดับมาก จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีพฤติกรรมจิตอาสาอยู่ในระดับสูง 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น 2) ด้านการรับรู้ในความสามารถของตน 3) ด้านการรับรู้เกี่ยวกับจริยธรรม 4) ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง 5) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนา และ 6) ด้านการมีตัวแบบด้านจิตอาสา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวรรณ คล้ายหิรัญ (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาที่เข้าร่วมการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่าตนเองและแรงจูงใจอาสา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p=.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิเชียร ธมมวชิโร และคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการสร้างจิตอาสาและบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งมีเจตคติที่ดีต่องานจิตอาสาและบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริ เจริญใจ (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ปัจจัยด้านการมีตัวแบบด้านจิตอาสาส่งผลต่อการมีพฤติกรรมจิตอาสาในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร ฉิมพลี (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับสูง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดาชนก วงศ์พิทักษ์, และชญญา ลีศักดิ์รุฬห์ (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

3. ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเวยาวาจจะ ($\bar{X} = 4.42$) ด้านอุปายณะ ($\bar{X} = 4.31$) ด้านอนุโมทนา ($\bar{X} = 4.09$) ด้านทาน ($\bar{X} = 3.92$) ด้านปตติทาน ($\bar{X} = 3.89$) ด้านทิฎฐชุกัมม ($\bar{X} = 3.88$) มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านศีล ($\bar{X} = 3.65$) ด้านธัมมเทสนา ($\bar{X} = 3.63$) ด้านภาวนา ($\bar{X} = 3.62$) และด้านธัมมัสสนา ($\bar{X} = 3.61$) มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญกิตติ์ โภคารัตนกุล (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม

ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ทั้งภาพรวม และทุกด้าน (ความมีสัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีหิริโอตตัปปะ ความมีน้ำใจ ความอดทน ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ) อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรรักษ์ ยอดแก้ว, และญาณภัทร ยอดแก้ว (2557) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักบุญกิริยาวัตถุ 10 และพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตามหลักบุญกิริยาวัตถุ 10 ได้แก่ 1) ทานมัย (รู้จักให้) 2) สีลมัย (มีวินัย) 3) ภวานามัย (ใจสะอาด) 4) อปจายนมัย (มารยาทดี) 5) ไวยยาวัจมัย (มีจิตสาธารณะ) 6) ปัตติทานมัย (เสียสละเพื่อผู้อื่น) 7) ปัตตานุโมทนามัย (ชื่นชมความดี) 8) อัมมัสสวนมัย (ไม่รู้สิ่งไม่มีโทษ) 9) อัมมเทสนามัย (ชี้นำคุณประโยชน์) 10) ทิฏฐุชุกัมม (เชื่อกฎแห่งกรรม) และนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรรักษ์ ยอดแก้ว (2556) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาโปรแกรมสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ด้วยโครงการเพิ่มพลังการศึกษาด้วยหนังสือธรรมะของพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาโปรแกรมสังคมศึกษา ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดี มีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับสูง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรรักษ์ ยอดแก้ว, และญาณภัทร ยอดแก้ว (2553) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม มีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับดี และทัศนคติที่มีต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรรักษ์ ยอดแก้ว (2552) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม มีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับขั้นที่ 5 มีภาวะผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมจิตอาสา กับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมกับพฤติกรรมจิตอาสา มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยรวม ($r = .455$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางจริยธรรมในแต่ละด้าน พบว่า ด้านปัตติทาน ($r = .706$) ด้านอัมมเทสนา ($r = .699$) ด้านอัมมัสสวนะ ($r = .680$) ด้านทิฏฐุชุกัมม ($r = .639$) ด้านศีล ($r = .638$) ด้านทาน ($r = .632$) ด้านภาวนา ($r = .627$) ด้านเวียวัจจะ ($r = .624$) ด้านอนุโมทนา ($r = .608$) และด้านอปจายนะ ($r = .489$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม

จิตอาสา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอนุรักษ์ จิตวพัฒน์โน (สุขเรือง) (2565) ศึกษาเรื่อง พุทธจริยธรรมที่ส่งเสริมจิตอาสาชุมชนวัดเทพสิทธิการาม (บ้านไร่) ตำบลสามง่าม อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า จิตอาสา เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่ประกอบด้วยความมีน้ำใจและจิตสาธารณะที่สละเวลา แรงกาย แรงใจ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลต่อผู้อื่นหรือสังคม เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ ไม่หวังผลตอบแทนและ ประกอบด้วย 1) ทานมัย การทำความดีด้วยการให้ปันสิ่งของ 2) สีลมัย ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกาย วาจา ให้ตั้งอยู่ในความดีงาม 3) ภวานมัย การทำความดีด้วยการอบรมจิต 4) อปจายนมัย การทำความดีด้วยการประพฤติอ่อนน้อม 5) เวยยาวัจจมัย การทำความดีด้วยการช่วยเหลือสงเคราะห์สังคม 6) ปัตติทานมัย การทำความดีด้วยการให้ส่วนบุญ 7) ปัตตานุโมทนามัย การทำความดีด้วยการยินดีในความดีที่ผู้อื่นกระทำ 8) ธัมมัสสนมัย การทำความดีด้วยการฟังธรรม 9) ธัมมเทศนามัย การทำความดีด้วยการแสดงธรรม และ 10) ทิฏฐุชุกกมัย การทำความดีด้วยการทำความเห็นถูกต้อง นอกจากนี้ยังพบว่าการทำจิตอาสาตามบุญกิริยาวัตถุ 10 ยิ่งก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทางกาย จิตใจและปัญญาไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวภัทร ยอดแก้ว (2557) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการอ่านหนังสือธรรมะในโครงการเพิ่มพลังการศึกษาด้วยหนังสือธรรมะของพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก และพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการอ่านหนังสือธรรมะกับพฤติกรรมทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวภัทร ยอดแก้ว, และญาณภัทร ยอดแก้ว (2553) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นต้นกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติที่มีต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นต้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมทางจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ดังนี้

1.1 ควรจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านจิตอาสาให้นักศึกษา ได้เพิ่มความรู้และประสบการณ์ทางจิตอาสามากขึ้น ซึ่งจะช่วยพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาและพฤติกรรมทางจริยธรรมและภาวะผู้นำทางจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้รับรู้ เข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ควรส่งเสริมให้นักศึกษา ได้เผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ทางจิตอาสามากขึ้น เช่น การประกวดคลิปวิดีโอโครงการจิตอาสา การจัดนิทรรศการโครงการจิตอาสา เพื่อนำเสนอผลงานด้านจิตอาสา เป็นต้น ควรจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานด้านจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1.3 ควรจัดกิจกรรมจิตอาสาให้นักศึกษา ได้มีโอกาสเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้น เช่น กิจกรรมธรรมศึกษา กิจกรรมจิตตปัญญาศึกษา ค่ายผู้นำจิตอาสา เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ ซึ่งอาจมีผลต่อพฤติกรรมจิตอาสา และพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เช่น ภาวะผู้นำทางจริยธรรม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความฉลาดทางอารมณ์ พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ การยอมรับนับถือในตนเอง เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา

2.3 ควรศึกษาและพัฒนาหลักสูตรผู้นำจิตอาสา เพื่อใช้สำหรับอบรมและพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ฉิมพลี. (2559). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2559). แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.

_____. (2561). การส่งเสริมคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” สร้างคนดีสู่สังคม. ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน).

ชาญกิตติ โกคาร์ตนกุล. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์, และชญญา ลีศัตร์พ่าย. (2556). ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 6(1), 64-73.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). *ความสุขของครอบครัวคือสันติสุขของสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 12). สหธรรมิก.
- _____. (2552). *เครื่องวัดความเจริญของชาวพุทธ* (อารยวัฑฒิ). สหธรรมิก.
- พระไพศาล วิสาโล. (2556). *เดิมชีวิตด้วยจิตอาสา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). เครือข่ายพุทธิกา.
- พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร และคณะ. (2563). รูปแบบการสร้างจิตอาสาและบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเลย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 5(2), (97-113).
- พระแวงชัย ธมฺมกโมและคณะ. (2562). การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยบุญกิริยาวัตถุ. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(1), 192-205.
- พระอนุลักษ์ จิตวฑฒโน (สุขเรือง). (2565). *พุทธจริยธรรมที่ส่งเสริมจิตอาสาชุมชนวัดเทพสิทธิการาม (บ้านไร่) ตำบลสามง่าม อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2552). *รายงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม*. มหาวิทยาลัยสยาม.
- _____. (2556). การพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาโปรแกรมสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ด้วยโครงการเพิ่มพลังการศึกษาด้วยหนังสือธรรมะของพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก. ใน *การวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 5* (หน้า 786-796). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- _____. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการอ่านหนังสือธรรมะในโครงการเพิ่มพลังการศึกษาด้วยหนังสือธรรมะของพระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก และพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7* (หน้า 200-207). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว, และญาณภัทร ยอดแก้ว. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7* (หน้า 1272-1282). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

- แพรวภัทร ยอดแก้ว, และญาณภัทร ยอดแก้ว. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักบุญกิริยา
วัตถุ 10 และพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัด
โพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม. ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
ครั้งที่ 11 (หน้า 895-903) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- วิราวรรณ คล้ายหิรัญ. (2563). รายงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษา
พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี.
- ศิริ เจริญใจ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2561). พลังจิตอาสาโรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.